

Perusopetuksen arviointi / Arviointikysely kevät 2015

Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, vastaajina perusopetuksen opettajat
Oppimisympäristö ja sen turvallisuus, vastaajina opettajat ja oppilaat luokka-asteilta 4, 5 ja 7-9

1. Tietoja kyselyistä

Kyselyt toteutettiin talviloman 2015 jälkeen. Erityistä tässä kouluvuodessa on ollut maakunnallisen ja koulukohtaisen ops-työn tekeminen, keskustelut talonmiespalvelujen uudelleen organisoinnista ja kaupungin tiukka talous.

Opettajien kysely

Vastauksia antoi yhteensä 372 opettajaa (mahdollisia vastaajia on noin 430). Yläkoulun opettajia vastaajista oli 144 ja alakoulun 228. Parannusta vastaamisahkeruudessa viime kevään kyselyyn verrattuna on tapahtunut huimasti. Tuolloin vastaajia oli 279. Edelleen löytyy kuitenkin opettajia, jotka eivät motivoitu vastaamaan. Kaikkien opettajien antama palaute olisi tärkeää koulujen kehittämistyössä.

Oppilaiden kysely

Vastauksia antoi yhteensä 2771 oppilasta, joista yläkoulun oppilaita oli 1583 ja alakoulun 1171. Kyselyyn vastasivat luokka-asteet 4,5 ja 7-9.

Tässä koosteessa on käsitelty **kaikkien opettajien ja kaikkien oppilaiden vastauksia, joissa siis alakoulut ja yläkoulut ovat yhdessä.**

2. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki / kysely opettajille

Pelkästään opettajille suunnattu kysely sisälsi kaksi osiota: tukipalvelut ja opetusta edesauttavat asiat.

Parhaimmat keskiarvot opettajien arvioidessa näitä asioita tulivat seuraavissa väittämissä:

- Tunnistan hyvin oppilaani erityispiirteet. (ka 4,16)
- Saan tarvittaessa konsultaatioapua oppilastani koskevaan erityispiirteeseen esim. erityisopettajilta tai oppilashuollon kautta. (ka 4,15)
- Olen kiinnostunut saamaan lisäkoulutusta erilaisista opetusmenetelmistä. (ka 4,08)
- Olen tyytyväinen koulumme laaja-alaiseen erityisopetukseen. (ka 4,00)

Vuonna 2012 tehdyssä vastaavassa kyselyssä kärkiryhmissä oli samoja väittämiä: konsultaatioapu, laaja-alainen erityisopetus, kiinnostus koulutukseen ja oppilaan erityispiirteiden tunnistaminen.

Heikoimmat, joskin melko hyvät keskiarvot tulivat seuraavissa väittämissä:

- Saan helposti koulunkäynninohjaajan tunnilleni. (ka 3,41)
- Olen tyytyväinen koulumme vahtimestari- ja talonmiespalveluihin. (ka 3,44)
- Tiedonsiirto oppilaan erityistarpeista toimii hyvin opettajalta toiselle oppilaan siirtyessä eri luokalle tai vaihtaessa eri kouluun. (ka 3,55)

Avoimista kysymyksistä ilmenee, että kysymyksessä on usein palveluiden määrä, siisteyspalveluissa myös laatu. Haasteita löytyy edelleen koulunkäynninohjaajien riittävydessä, tehostetun tuen tukimuotojen saatavuudessa ja nivelessä oppilaan siirtyessä koulun sisällä tai kokonaan eri kouluun.

3. Kouluruokailu

Sekä opettajien että oppilaiden kyselyssä kysyttiin kouluruokailusta. Tämän kevään kyselyssä uutta oli se, että opettajilta kysyttiin myös hyvien tapojen huomioimisesta ruokailutilanteissa. Oppilaat pääsivät nyt kommentoimaan tässä kyselyssä kokonaan uutena osa-alueena kouluruokailua.

Taulukko 3. Opettajat. Kouluruokailu

5 =täysin samaa mieltä, 4 = osittain samaa mieltä, 3 = osittain eri mieltä, 2 =täysin eri mieltä, 1 =en osaa sanoa/en tiedä

Opettajat	5	4	3	2	1	Yhteensä	Keskiarvo
Kouluruokailu sujuu rauhallisesti.	14,52%	48,92%	27,69%	7,53%	1,34%	372	3,68
Koulussamme kiinnitetään riittävästi huomiota hyviin tapoihin ruokailutilanteissa.	18,01%	53,76%	20,7%	6,45%	1,08%	372	3,81
UUSI KYSYMYS							
Kouluruoka on mielestäni monipuolista.	18,55%	31,99%	33,33%	14,25%	1,88%	372	3,51

Taulukko 4. Oppilaat. Kouluruokailu

5 =täysin samaa mieltä, 4 = osittain samaa mieltä, 3 = osittain eri mieltä, 2 =täysin eri mieltä, 1 =en osaa sanoa/en tiedä

Oppilaat UUSI OSIO	5	4	3	2	1	Yhteensä	Keskiarvo
Kouluruokailu sujuu rauhallisesti.	20,31%	46,51%	22,73%	7,26%	3,18%	2767	3,74
Koulussamme kiinnitetään riittävästi huomiota hyviin tapoihin ruokailutilanteissa.	26,57%	41,5%	21,06%	6,49%	4,39%	2759	3,79
Kouluruoka on mielestäni monipuolista.	22,43%	26,24%	23,85%	18,55%	8,93%	2755	3,35

Opettajista ja oppilaista valtaosa on sitä mieltä, että hyviin tapoihin kiinnitetään huomiota kouluruokailussa. Täysin eri mieltä tai osittain eri mieltä asiasta oli opettajista ja oppilaista samansuuruisen joukko. Kouluruokailun rauhallisuus ja hyvät tavat eivät ole itsestään selvyyksiä.

Rauhallisuuden edistämiseksi löytyy vielä tekemistä sekä opettajien että oppilaiden mielestä. Nämä asiat vaativat jatkuvaa, päivittäistä työstä kouluilla vuodesta toiseen.

Melko suuri osa oppilaista ei koe kouluruokaansa monipuoliseksi (ka 3,35), vaikka kouluilla on käytössä kuuden viikon ruokalista pääruokineen, lisukkeineen ja salaatteineen, ja päivittäinen ruoka on koottu ravintosuositusten mukaan.

4. Opetusvälineistö, tietotekniikan käyttö ja koulun tilat (opettajat ja oppilaat)

Parhaimmat keskiarvot opettajien arvioissa näitä asioita tulivat seuraavissa väittämässä:

- Koulumme tilat (luokat, ruokala, voimistelusalit ja yleiset tilat) ovat siistejä (ka 3,86)
- Käytän usein tunneilla tietokonetta opetuksessa. (ka 3,78)
- Koulumme opetusvälineistö on nykyaikaista. (3,64)

Heikoin keskiarvo opettajien arvioissa näitä asioita tuli seuraavassa väittämässä:

- Pidän usein oppitunnin jossain muualla kuin omassa luokassamme esim. lähimetsässä tai luonnossa yleensä, kirjastossa ja museossa. (Huom. liikuntatunteja ei lasketa tähän) (ka 2,76)

Uutena kysymyksenä oli älytaulun käyttömahdollisuus. Älytauluja löytyy jo kouluista, mutta tässä asiassa ollaan kaupungissamme vasta alkutaipaleella. Vuonna 2012 tehdyssä vastaavassa kyselyssä opetusvälineistön nykyaikaisuus sai keskiarvon 4,17, kun tässä kyselyssä keskiarvo on 3,64. Tekninen kehitys on niin nopeaa ja vaatimukset niin suuria, että koulut eivät tunnu pysyvän kehityksen mukana. Avoimissa vastauksissa esim. tabletteja toivottiin kouluihin laajalla rintamalla. Kohentamisen varaa olisi myös luokahuoneen ulkopuolisessa opetuksessa. Uusi opetussuunnitelma painottaa osaltaan tätä asiaa.

Oppilaiden arvioissa opetusvälineisiin, tietotekniikan käyttöön ja koulu tiloihin liittyviä väittämiä, selvisi seuraavia asioita: Oppilaat pitävät koulun tiloja siisteinä ja tilavina. Opetusvälineistön he näkevät nykyaikaisena. Tietokoneen käyttö tunneilla on vähäistä. Luokahuoneen ulkopuoliseen opetukseen (ka 2,27) tulee kiinnittää huomiota, nyt koulun seinät tuntuvat liian jykeviltä ja rajoittavilta.

5. Koulupiha, kiusaaminen ja turvallisuus (opettajat ja oppilaat)

Opettajien kyselyssä todella hyvät keskiarvot tulivat koulun ja oppilaiden turvallisuutta edistävässä väittämässä: kiusaamisen estämisessä, toimiminen tulipalo- ja hätätilanteissa ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Kouluilta löytyy myös selkeät toimintatavat kiusaamistilanteissa.

Koulupihojen viihtyisyyteen ja välituntivälineistöön kaivataan kohennusta. Välituntivälineistön (pallojen, hyppynarujen, pelien yms.) hankkiminen ei ole kovinkaan kallista. Tästä asiasta koulut voisivat ottaa nyt kiinni oman koulun osalta ja tehdä suunnitelmallista pienhankintaa vuosittain. Vuonna 2012 tehdyssä vastaavassa kyselyssä kärjessä olivat samat väittämät. Poistumistilanteiden harjoitteluun on alettu kiinnittämään enemmän huomiota, koska vuonna 2012 tämän väittämän ka 4,05 ja tässä kyselyssä 4,4.

Oppilaiden kyselyssä turvallisuuteen liittyvät asiat saivat myös hyviä keskiarvoja. Koulupäivän ja oppimisympäristön turvallisuuteen liittyvät asiat ovat hyvällä mallilla Seinäjoella. Samat asiat

olivat kärjessä vuonna 2012. Hyvää kehitystä on tapahtunut poistumistilanteiden harjoittelussa. Vuonna 2012 ka 3,78 ja tässä kyselyssä ka 4,14. Hienoa!

Oppilailla on luottamus koulun tapoihin selvittää kiusaamistilanteet ja valtaosa oppilaista pyrkii omalla toiminnallaan vähentämään kiusaamista. **Väittämä: Luokallani kaikilla oppilailla on kavereita koulussa, on huomion arvoinen.** Kaveriasiat ovat hyvin suurella osalla oppilaista. Kuitenkin löytyy aina myös se pieni joukko, joiden kaverisuhteet eivät ole kohdallaan. Tämä pieni joukko pitäisi pystyä tunnistamaan ja antaa apua heille tässä asiassa.

Kohennusta kaivataan oppilaiden mielestä koulupihan suurempiin välineisiin ja kiipeilytelineisiin. Tämä vaatii resursseja ja laajempaa suunnittelua. Välituntivälineitä (palloja yms.) on helpompi hankkia, koska kustannukset eivät ole suuria. Tämä asia kannattaa ottaa työn alle jokaisella koululla ja tehdä pienhankinnoista vuosittainen tapa. Oppilaiden mukanaolo hankinnan suunnittelussa osallistaa heitä koulun toimintaan.

Oppilaat kokevat koulupihansa turvallisemmaksi kuin opettajat. Opettajat katsovat ja arvioivat koulupihaansa opettajan valvontavastuun kautta.

6. Avoimet kysymykset / opettajat

Sekä opettaja- että oppilaskysely sisälsi mahdollisuuden vastata avoimeen kysymykseen/kysymyksiin.

Opettajat

Opettajilla oli mahdollisuus vastata kahteen avoimeen kysymykseen:

- Onko sinulla kehittämisideoita/palautetta koulunne tukipalveluista, opetusta edesauttavia asioista tai kouluruokailua koskien? Tähän kysymykseen vastasi 125 opettajaa 372:sta.
- Onko sinulla kehittämisideoita/palautetta koulunne välineistöä, tiloja, pihaa, turvallisuutta ja kiusaamista koskien? Tähän kysymykseen vastasi 102 opettajaa 372:sta.

Onko sinulla kehittämisideoita/palautetta koulunne tukipalveluista, opetusta edesauttavia asioita tai kouluruokailua koskien?

Opettajat kommentoivat hyvin ahkerasti tukipalveluja ja varsinkin niiden riittämättömyyttä. Opettajat ovat tyytyväisiä kuraattoripalveluihin, laaja-alaiseen erityisopetukseen, ohjaajatoimintaan ja terveydenhoitajan palveluihin. **Näitä palveluita on kuitenkin riittämättömästi tarpeeseen nähden.** Selkeänä trendinä vastauksissa on saadun tuen määrä ja tarpeen suuri kohtaamattomuus. Opettajat kokevat, että erityisopettajilla, ohjaajilla ja kuraattoreilla on liian paljon oppilaita ja työtä.

Iso osa kommenteista käsitteli kouluruokailua ja ruuan laatua. Opettajien mielestä kouluruuan taso on laskenut viime vuosina. Myös joustamattomuus ja jäykkyys ruokapalveluissa saivat kommentteja. Osa opettajista antoi myös kiittävää palautetta ruuasta. Moni antoi palautteensa toiveena tai kehittämis ehdotuksena. Näihin pitäisi pureutua myös koulujen tasolla ja viedä ideoita eteenpäin omalla koululla. Koostan omalta osaltani kouluruokailua koskevan palautteen opetustoimen ruokailutoimikunnalle.

Myöskin siivous- ja talonmiespalvelut saivat kommentteja. Siivouksen tason riittämättömyys nähtiin ongelmana. Talonmiespalvelun organisointi on murroksessa. Kommentteissa pelättiin

tämän vaikutusta palvelutasoon kouluilla.

Onko sinulla kehittämisideoita/palautetta koulunne välineistöä, tiloja, pihaa, turvallisuutta ja kiusaamista koskien?

Valtaosa opettajien kommenteista tässä osiossa koski koulupihaa, niissä nähtiin paljon parantamisen varaa. Pihoihin toivottiin lisää viihtyisyyttä ja aktiviteetteja oppilaille. Joillakin kouluilla on olemassa jo pihan kehittämissuunnitelma, mutta varsinaista kohennustyötä ei ole aloitettu. Tämä tuntuu turhauttavan opettajia. Turvallisuus liittyy oleellisena osana koulupihoihin. Niiden toimimattomat liikennejärjestelyt ja vaikutus turvallisuuteen saivat myös kommentteja.

Osa opettajista toivoi luokkaansa älytaulua ja koululle tabletteja.

Kehittämis ehdotuksista osa on sellaisia, että ne voitaisiin toteuttaa koulun omasta toimesta pienin kustannuksin. Kouluilla on hyvä katsoa tällaisia kehittämis ehdotuksia aktiivisella mielellä. Osa ehdotuksista vaatii suurempia resursseja ja yhteistyötä esim. tilapalvelujen ja puistotoimen kanssa. Lähiliikuntapaikkasuunnitelman eteneminen tuo toivottavasti pikku hiljaa suunnitelmat käytännön toteutukseen.

7. Avoimet kysymykset / oppilaat

Oppilailla oli myös mahdollisuus kommentoida ja antaa vastaus avoimeen kysymykseen:

Onko sinulla kehittämisideoita/palautetta koulunne välineistöä, tiloja, pihaa, turvallisuutta ja kiusaamista koskien?

Moni oppilas käytti kommentointimahdollisuutta hyväkseen. Jos asiattomat ja aiheeseen liittymättömät kommentit jättää pois, jäljelle jää myös jonkin verran oikeita kehittämisideoita ja runsaasti oppilaiden mielenilmauksia.

Alakoulun oppilaat

Alakoulun oppilaat eivät arvioi niinkään pihan viihtyisyystekijöitä, vaan he näkevät pihan toiminnan paikkana. Hyvin moni heistä toivoi enemmän telineitä ja välineitä – siis tekemistä koulupihalle. Mukana oli myös paljon ”pientoiveita”, sellaisia, joita koulut pystyvät toteuttamaan omasta budjetistaan, kuten palloja ja maaleja. Keinuminen ja jalkapallo tuntuvat olevan tärkeitä alakoulun puolella.

Ruokailuun liittyvät asiat saavat aina hyvin paljon kommentteja. Niin kävi tässäkin kyselyssä. Kiteytys on puristettavissa kahteen sanaan: parempaa ruokaa! Pieni osa oppilaista osasi toivoa koulun omien emäntien tekemää ruokaa. Pienilläkin asioilla voitaisiin edistää oppilaiden osallisuutta kouluruokailun suunnittelussa. Oppilailla on paljon toiveita ja ehdotuksia esim. ruokalistalle.

Kouluilla voitaisiin tarkistaa vesi/juoma-automaattien tilanne. Oppilaat kaipasivat kommentissaan näinkin yksinkertaista, mutta tärkeää asiaa.

Pieni osa oppilaista kommentoi myös kiusaamista ja siihen liittyviä asioita. Joillakin oppilailla on tunne, että opettajat eivät puutu kiusaamiseen. On syytä miettiä, mistä tämä kuva syntyy oppilaalle. Ovatko toimintatavat sellaisia, että oppilas ei niitä huomaa, vaikka opettaja hoitaa asiaa eteenpäin? Vai onko opettajalle edes kerrottu kiusaamisesta? Esim. Kiva Kouluun liittyvät toimintatavat sisältävät asian jälkiseurannan.

Yläkoulun oppilaat

Ruoka on tärkeää myös yläkoululaisille, kommentteja aiheesta tuli runsaasti. Kiteytyksenä yläkoululaistenkin kommentteista riittää kaksi sanaa: parempaa ruokaa. Kasvisruokien tulo ruokalistalle on myös huomattu, kaikkia ne eivät miellytä.

Yläkoulun oppilaat kiinnittävät huomiota sekä koulutilojen ja pihan viihtyisyyteen että toiminnallisuuteen. Järkevää tekemistä ja viihtyisiä tiloja kaivataan välituntien viettoon. Oppilaat kaipaavat myös sohvia ja mukavia keskustelupaikkoja.

Yllättävän pieni osa oppilaista kaipasi opetukseen uutta teknologiaa.

Kiusaamista kommentoitiin melko vähän. Pieni osa ihmetteli sitä miksi kiusaamiseen ei puututa opettajien toimesta. Tai miksi kiusaaminen ei lopu, vaikka asialle on tehty jotain? Toimintamalleja kiusaamiseen puuttumisessa on syytä kehittää edelleen. Oppilaille on tehtävä vielä selvemäksi kiusaamisen puuttumisen toimintatavat ja varsinkin jälkihoito. Näin oppilaille ei jää tunnetta, että mitään ei tehdä.

Huhtikuussa 2015

Margit Orrenmaa, rehtori, laatu- ja arviointivastaava

Tanelinrannan koulu

